

Raadsvergadering
22 mei 2025

Zaaknummer
1351941

Onderwerp: Uitvoering geven aan ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap

Aan de raad,

Onderwerp

Uitvoering geven aan ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap

Gevraagde beslissing

1. De aanvullend benodigde middelen voor uitvoering van het ontwikkelperspectief voor het Kromme Rijn Linielandschap een krediet van € 267.000 beschikbaar te stellen.
2. € 68.000 die al voor dit project beschikbaar is, toe te voegen aan de reserve dekking kapitaallasten voor dit project.
3. Ter dekking van de kapitaallasten een bedrag van € 199.000 te onttrekken aan de reserve A12 / Salto en te doteren aan de reserve dekking kapitaallasten voor dit project.

Grondslag

- Het collegebesluit van 21 november 2023 om de Samenwerkingsovereenkomst Kromme Rijn Linielandschap (SOK KRLL) aan te gaan en vervolgens de gezamenlijk ondertekende SOK KRLL d.d. 20 december 2023.
- Artikel 189 Gemeentewet: Het budgetrecht - de bevoegdheid van de raad om financiële middelen aan het college beschikbaar te stellen.

Inleiding

Kromme Rijn Linielandschap (KRLL) is een innovatieve pilot in en om gemeente Bunnik die zich richt op het verbinden van natuur, recreatie, water en gezondheid met woningbouwopgaven en regionale ontwikkelingsdoelen. Ons regionale landschap kent een grote dynamiek. Uit het Integraal Ruimtelijk Perspectief werd duidelijk dat er een grote woningontwikkeling plaatsvindt en de daarmee samenhangende ruimtelijke ontwikkelingen voor infrastructuur, recreatie, natuur, sport, water, ondernemers, energie ook een plek moeten krijgen. Daarmee startte deze pilot vanuit het programma Groen Groeit Mee.

In november 2023 bent u als raad geïnformeerd dat gemeente Bunnik de gebiedssamenwerking Kromme Rijn Linielandschap startte. Op 22 december 2023 is gemeente Bunnik samen met gemeenten Houten, Nieuwegein, Utrecht en Zeist, HDSR en de provincie Utrecht een samenwerkingsovereenkomst aangegaan waarin onder meer is afgesproken om een ontwikkelperspectief inclusief een uitvoeringsprogramma voor het Kromme Rijn Linielandschap op te stellen. Het gaat om het gebied buiten de bebouwde kom van de genoemde gemeenten, waar Bunnik midden in ligt. In dit ontwikkelperspectief zijn de doelen voor Bunnik, zoals verwoord in onze omgevingsvisie, beleefbaar landschap en groen en gezond wonen als vertrekpunt genomen.

Met het vastgestelde ontwikkelperspectief inclusief uitvoeringsprogramma is uitvoering gegeven aan de afspraken uit de Samenwerkingsovereenkomst "Gebiedsgerichte samenwerking Voorbeeldgebied Kromme Rijn Linie Landschap GROEN GROEIT MEE" d.d. 20 december 2023.

Op dit moment zijn er significant grote budgetten beschikbaar voor dit gebied. Deze kansen kunnen nu benut worden, als gemeente Bunnik deelneemt door de benodigde financiële bijdrage beschikbaar te stellen en de samenwerking voort te zetten, die afgelopen maanden succesvol is opgebouwd.

Beoogd effect

- Een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor ondernemer, mens, dier en natuur in samenhang met de intensieve druk op de ruimte, waarmee gemeente Bunnik uitvoering geeft aan haar strategische keuzes uit de strategische Agenda en Omgevingsvisie Bunnik.
- Integrale gebiedssamenwerking voor de samenhangende ontwikkeling van onze gemeentes.
- Een veelvoud aan project- en uitvoeringsbudget beschikbaar maken door de stapeling van programma's, projecten, subsidies.
- Ontwikkelkansen creëren en realiseren voor onze ondernemers.
- Ontwikkelingen die passen in onze Omgevingsvisie versoepelen door goede afstemming met de grondeigenaren in een samenwerking waar zij ook hun doelen in herkennen samen met de gezamenlijke overheden volgens een 'één-loket-gedachte'.

Beschrijving varianten/mogelijkheden

Niet van toepassing

Argumenten

1.1 *Het gebied krijgt met de uitvoering een impuls voor zowel de leefbaarheid als economische ontwikkeling.*

Diverse ondernemers en belangengroepen in het buitengebied zijn betrokken bij de werksessies van het ontwikkelperspectief. Daaruit blijkt dat diverse bedrijven ontwikkelkansen zien voor hun onderneming met horeca, toerisme en/of streekproducten. In een toegankelijk en aantrekkelijk gebied waar meer te beleven valt, zijn meer bezoekers en recreanten. Daardoor zijn belangrijke opbrengsten van de uitvoering een gezonde bevolking en aantrekkelijke omgeving die ook economische meerwaarde heeft. De ontwikkelingen in het gebied zullen zorgen voor hogere baten voor ondernemers.

1.2 *Met de uitvoeringsprojecten worden strategische doelen van gemeente Bunnik gerealiseerd.*

In verschillende beleidsdocumenten worden de doelen van Bunnik benoemd om te ontwikkelen, het voorzieningenniveau op peil te houden en een aantrekkelijke gemeente te blijven. Om daadwerkelijk de vruchten te plukken, is realisatie in praktijk nodig. Voor deze realisatie is er budget nodig. We realiseren dan het beste van twee werelden met aantrekkelijk wonen en werken in een dynamisch gebied. De doelen om natuur en recreatie te versterken sluiten aan bij de kernambities en de uitwerking in onze omgevingsvisie voor Krachtig en beleefbaar Kromme Rijnlandschap, Groen en gezond wonen, Duurzame en bereikbare gemeente. Daarnaast zijn de randvoorwaarden voor een gezonde leefomgeving ook opgenomen in de Omgevingsverordening van Provincie Utrecht, die randvoorwaarden meegeeft voor de ontwikkelingen van landschap, natuur en recreatie. Als we gaan bouwen is de ontwikkeling van het landschap de bijbehorende consequentie.

1.3 *Er is nu momentum om grote subsidie budgetten aan concrete projecten te koppelen.*

Er ligt nu een unieke kans om een deel van het perspectief tot 2040 in de komende jaren te realiseren. Op de korte termijn kunnen de volgende budgetten als katalysator voor de gebiedsontwikkeling werken. De provincie heeft middelen van het Rijk gekregen voor versnellingsmaatregelen voor de doelen rond water en natuur van het UPLG via het maatregelenpakket 1, specifiek voor het 'Kromme Rijn Linielandschap'. Bijvoorbeeld natuurverbindingen voor de das, verbeteren van de waterkwaliteit en natuurkernen in de zone van de forten en nabij Odijk. Dat kan gecombineerd worden met de aanwezige natuur en de opgave om een fietsroute vanaf Kersenweide aan te leggen. Dat maakt dat er niet alleen een functionele verbinding komt, maar dat daar een mooie route komt die aantrekkelijk is voor forens en toerist en bijdraagt aan een toekomstbestendige omgeving. Het UPLG-budget moet in de komende drie jaar concreet aan uitvoering worden gekoppeld. Anderzijds is er de tenderregeling Groen Groeit Mee waardoor in de periode 2025-2026 budget beschikbaar is voor de projecten in de provincie Utrecht die door samenwerkende overheden worden uitgevoerd en bijdragen aan natuur en recreatie.

1.4 Deze strategische samenwerking op regionaal niveau levert een extreem hoge vermenigvuldigingsfactor op.

Beschikbare budgetten en capaciteit zijn gebundeld in een pakket aan projecten met een totaal gebiedsbudget van ca € 27 miljoen (inclusief BTW). Van het totale budget zal globaal de helft binnen de grenzen van gemeente Bunnik benut worden voor projecten. Een fors deel van budget, wordt gedekt met middelen van het rijk en de provincie. Het resterende co-financieringsdeel van circa 10% wordt verdeeld over de gemeenten en het waterschap. Onze bijdrage is daardoor beperkt tot € 276.000 exclusief BTW voor de komende jaren.

1.5 De samenwerking in Kromme Rijn Linielandschap zorgt voor efficiënte uitvoering.

De projecten vinden plaats in een gebied met verschillende eigenaren en waar regelgeving van zowel provincie, waterschap als de gemeentes gelden. De opgebouwde samenwerking met provincie, gemeenten en HDSR wordt voortgezet bij de uitvoering. Sommige ondernemers die zich willen ontwikkelen zijn nu al betrokken. Via het uitvoeringsprogramma is er een ingang, zodat initiatiefnemers aansluiting vinden om het gesprek te voeren met de diverse overheden, via 'één loket' gedachte. Het is daarbij ook te verwachten dat er zo nog meer samenwerkingen ontstaan, die de ontwikkelingen versterken.

Een ander voorbeeld van efficiency is het bundelen van ontwikkelingen, zodat als één geheel uitvoering voorbereid wordt. Dat is te zien bij de ontwikkelingen van een fietsroute die onderdeel is van de Bestuursovereenkomst Kersenweide. Die route krijgt meerwaarde door de ontwikkeling van natuur en aanvullende ommetjes te koppelen. Het is efficiënter zo werk met werk te maken en uiteindelijk is de meerwaarde voor het landschap en (recreatieve) routes groter.

1.6 De bijdrage van Bunnik krijgt in deze samenwerking een hefboomwerking, waarmee een veelvoud ervan in het gebied geïnvesteerd kan worden.

De bijdrage van onze gemeente is een noodzakelijk onderdeel van de totale investering voor de realisatie in de komende jaren. Indien gemeente Bunnik meedoet in dit programma, wordt de integrale gebundelde uitvoering van de projecten mogelijk. Initiatiefnemers en gebiedseigenaren die met hun ontwikkelingen dezelfde doelen bereiken en daarmee bijdragen aan het ontwikkelperspectief worden gestimuleerd te ontwikkelen. Met uitvoering van het ontwikkelperspectief worden de opgaven voor leefbaarheid gerealiseerd, zoals ruimte voor natuur en mens door plekken, ruimte voor water. Om een vliegwiel op gang te brengen is financiële dekking nodig.

2.1 Dit budget ook beschikbaar houden voor de uitvoering van de visie voor Kromme Rijn Linielandschap.

Via het collegeprogramma is budget beschikbaar gesteld voor Visie Kromme Rijn Linielandschap en uitvoering geven aan het stimuleren van dagrecreatie en verblijfsrecreatie voor de lokale economie. Met dit besluit blijft het budget beschikbaar voor de uitvoering van ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap gedurende de projectperiode die nu wordt geschat op 2025 t/m 2030. Het toewijzen van dit budget aan de reserve dekking kapitaallasten is daartoe een technisch noodzakelijke handeling.

3.1 Bij afstemming met Provincie Utrecht en gemeente Houten over de voortgang van de bestuursovereenkomst Salto A12 is er enige ruimte in de budgetreservering gebleken.

In de Salto A12 bestuursovereenkomst zijn diverse afspraken gemaakt, zoals om de aansluiting van de N421 op de A12 naar het oosten te realiseren en het optimaliseren van fietsverbinding in het buitengebied tussen Bunnik en Houten. Daarvoor zijn diverse deelprojecten vastgelegd, waarvan er een aantal zijn uitgevoerd of in uitvoering zijn. Sommige maatregelen hebben echter een andere invulling gekregen of er zijn door de partijen onderling andere financieringsafspraken gemaakt. Zo kan er voor de doelstelling om fietsverbindingen te stimuleren deels gebruik gemaakt worden van budgetten van de provincie waardoor er budgetruimte is ontstaan bij de gemeente Bunnik.

3.2 De bijdrage geeft uitwerking aan het doel van Bestuursovereenkomst A12 Salto: een veilig en toegankelijk gebied tussen Houten – Bunnik – Odijk.

Via de uitvoering Kromme Rijn Linielandschap wordt ook expliciet gewerkt aan het toegankelijker maken van het buitengebied. Zowel door het wegnemen van barrières als ontwikkelen van ommetjes en (fiets-)paden.

De uitvoering van ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap betreft het aanleggen van struinpaden en ommetjes. Dit is ook in samenhang met de aanleg van fietspaden, zoals de doorfietsroute Houten-USP en de fietsroute van Kersenweide naar station Bunnik. Hiermee wordt het gebied toegankelijk en veiliger voor fietsers en wandelaars.

De stap grondverwerving is nodig voor het totaal van de gebiedsuitwerking dus natuur, landschap en fietspad. Deze stap wordt in deze KRLL-samenwerking opgepakt door provincie Utrecht en gemeente Bunnik samen met de gebiedspartners. Daarmee geeft die gebiedsuitwerking dus al uitwerking aan de eerste stap tot realisatie van de opgave voor deze fietsverbinding. De uitwerking past daardoor bij de doelen van de Bestuursovereenkomst A12 Salto.

Kanttekeningen

1.1 De kosten voor de uitvoering zijn exclusief beheerlasten die bij diverse partijen zullen landen.

Bij de uitwerking van projecten zal aandacht gegeven worden aan de beheerslasten om te bepalen wat er gerealiseerd kan worden. De effecten voor het beheer zijn naar verwachting voor gemeente Bunnik zeer beperkt. De meeste grond is van private partijen, waarbij het beheer is belegd bij die partij. Bijvoorbeeld het project voor Nieuw Wulven wordt samen met de Staatsbosbeheer uitgewerkt, aangezien zij voor het beheer zorgen. Gemeente Bunnik zal over het openbaar gebied gaan, dat bestaat met name uit areaal uitbreiding als gevolg van infrastructuur die nodig is om Kersenweide te ontsluiten. Die arealen zullen aangelegd worden, onafhankelijk van dit besluit over Kromme Lijn Linielandschap.

3.1 De kosten voor de uitvoering zijn exclusief BTW wanneer deze door een gemeente worden ingediend

De kosten zijn exclusief BTW omdat de BTW voor gemeenten compensabel is bij het BTW compensatiefonds. Om de BTW te kunnen compenseren moet aan de fiscale randvoorwaarde worden voldaan, dat een gemeente optreedt als opdrachtgever. Anders is er aanvullend budget nodig voor het BTW deel waarvoor nu geen dekking is opgenomen.

Kosten, baten en dekking

Kosten

Het totaal gebiedsbudget bedraagt ca € 27 miljoen. Ongeveer de helft van dat budget is berekend voor projecten binnen de grenzen van gemeente Bunnik. Daarin zijn de kosten meegenomen voor uitvoering van de projecten, de advisering en begeleiding van de projecten, de programmaleider, een post onvoorzien van 20%.

Voor de uitvoering van Kromme Rijn Linielandschap is de bijdrage van gemeente Bunnik €267.000 exclusief BTW. De bijdrage per gemeente wordt bepaald aan de hand van het type en de locatie van de projecten die worden uitgevoerd. Dit incidentele budget is nodig voor de uitvoeringsperiode 2025-2030. De verdeling van het budget over de uitvoeringsperiode is te vinden in bijlage 3.

Baten

Indirecte inkomsten zijn te verwachten vanuit de toeristenbelasting. Door het landschap beter beleefbaar en toegankelijk te maken en de recreatie mogelijkheden te verbeteren zullen er meer mensen en ook langer in onze gemeente verblijven. Baten die we nog meer verwachten, maar niet direct bij gemeente Bunnik terecht komen, zijn toenemende baten voor recreatie ondernemers, zowel binnen onze gemeente als erbuiten.

Er komen verder geen directe inkomsten voor gemeente Bunnik uit voort. Baten bestaan ook uit uitgespaarde kosten. De begeleiding van initiatieven kan efficiënter plaatsvindt via deze gebiedssamenwerking. Zonder deze gebiedssamenwerking zullen gemeente Bunnik de initiatieven en aanvragen ook behandelen, alleen vraagt dat veel meer overleg met de diverse partijen dan bij deze gebiedssamenwerking.

Verder is wetenschappelijk onderbouwd wat de financiële baten zijn van investeringen voor natuur en recreatie. Gezondheidseffecten van groen en landschap leveren onder andere een hogere productiviteit van medewerkers op en groen zorgt voor lagere kosten in de gezondheidszorg.

Dekking

Met de middelen vanuit UPLG en de andere provinciale dekkingsbronnen is voor de eerste fase van de uitvoering concreet zicht op 90% van de dekking. Van het totaal gebiedsbudget vormt het budget van UPLG maatregelenpakket 1 'Kromme Rijn Linielandschap' enerzijds en provinciale budgetten en subsidies anderzijds de meeste dekking. De gemeenten en HDSR zorgen voor dekking van in totaal € 2,7 miljoen resterende kosten. Deze wordt onder andere ingezet als cofinanciering voor de tenderregeling Groen Groeit Mee.

De dekking voor de bijdrage van gemeente Bunnik van €267.000 exclusief BTW wordt gevormd vanuit twee onderdelen:

- € 68.000 budget Meerjarenprogramma Landschap, Recreatie & Toerisme' en 'visie Kromme Rijn Linielandschap' is reeds bestemd voor KRLL. Het beschikbare budget zal als bestemming gebruikt worden voor het uitvoering geven aan het ontwikkelperspectief voor het Kromme Rijn Linielandschap. Dit bedrag moet daartoe toegevoegd worden aan de reserve dekking kapitaallasten voor dit project.
- € 199.000 Vanuit vrijvallende kredieten Verkeersprojecten A12 / Salto is dekking beschikbaar. Het beschikbaar gestelde krediet voor verkeersproject A12/Salto met een restant saldo van 1,1 miljoen eind 2024. Van dit restant is voor een bedrag € 199.000 nog geen verplichting vastgelegd. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve A12/Salto. Dit bedrag wordt vervolgens gedoteerd aan de reserve dekking kapitaallasten.

Uitvoering

Na het raadsbesluit, kan de volgende stap gezet worden naar de deelname aan een samenwerking om te komen tot uitvoering van dit perspectief voor Kromme Rijn Linielandschap:

- Het opstellen en door het college laten vaststellen van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ten behoeve van meerjarige uitvoerings- en samenwerkingsafspraken tussen de betrokken overheden.
- Uitwerking en planvoorbereiding van de projecten zoals genoemd in het laatste ‘hoofdstuk’ ‘uitvoeringsprogramma’ in het ontwikkelperspectief.
- Indien in de uitwerking blijkt dat er projecten, nieuw beleid of interventies gewenst zijn die niet binnen de reeds vastgestelde kaders passen, zal zo nodig bij het college of bij uw raad een voorstel voorgelegd worden.

Bijlagen

1. Ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap
2. Flyer Kromme Rijn Linielandschap

Ter inzage

—

Odijk, 8 april 2025

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
de secretaris de burgemeester,

dhr. M.R. van der Jagt dhr. R. van Bennekom

Nummer

1351941

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 april 2025;

b e s l u i t :

1. De aanvullend benodigde middelen voor uitvoering van het ontwikkelperspectief voor het Kromme Rijn Linielandschap een krediet van € 267.000 beschikbaar te stellen.
2. € 68.000 die al voor dit project beschikbaar is, toe te voegen aan de reserve dekking kapitaallasten voor dit project.
3. Ter dekking van de kapitaallasten een bedrag van € 199.000 te onttrekken aan de reserve A12 / Salto en te doteren aan de reserve dekking kapitaallasten voor dit project.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 22 mei 2025,

de griffier,

de voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

<i>Inhoud</i>	
Onderwerp	Uitvoering geven aan ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linielandschap
Datum besluit B&W	8 april 2025
Vertrouwelijke stukken	Nee
<i>Gewenste planning</i>	
Informatie avond	
Politieke avond	15 mei 2025
Raadsvergadering	22 mei 2025
Uiterste datum Raad	22 mei 2025
<i>Agenda Commissie</i>	
Datum bespreking	
Opmerkingen	De gebiedsprojecten kunnen uitvoering krijgen via deze samenwerking tussen de vijf gemeenten, provincie en waterschap als alle deelnemers bijdragen. Om tijdig aanvullende subsidies aan te kunnen vragen is zekerheid nodig over de bijdrage waarmee Bunnik deelneemt aan deze ontwikkelingen.